

De littera D

per alios. Hierony. extra Rufinum: nunc tamen tuis assertioibus ob-
uasse sufficiat. Et Salu. in ingurta dicitur obuiatum est: at raro
fit, non reprobabo aut versus quo Salustius vitur.

Dosanna vel melius osianna, saluifica, interpretat. de qua Hiero:
in epla ad damasum sic scribitur: osianna quod nos corrupte propter
ignorantiam dicimus, osanna, saluifica, siue saluum facere primum, osi-
ergo saluifica interpretatur osanna, interiectio deprecantis est. Si ex
duobus velis verbum compositum facere dices osianna: siue ut nos
loquimur osanna, media vocali littera elisa.

Organum est instrumentum musicum quod habet chordas ita Pom-
pei dicitur, nam ut in organo chordas sic in machina intendantur fides.
Et dicitur Hiero. in plogo psalinoz dicitur psalmus grecum est: et latine
organum dicitur, que hebrei nablath vocant. Et idem in epla ad dar-
danum, psalterium grecum dicitur latine laudatorium: doces in clypei modum
quadrati esse formatum chordarum decem, vnde psalino graphy in psalter-
rio decachordo psallam tibi. Finis tamen, ut alibi dicitur, organum esse ge-
nerale instrumentum omnium vasorum musicalium, vnde et aliarum
rerum, ut organum visus (sicut alibi dicitur) verum psalmus et
psalterium non differunt. Hydraulica autem est instrumentum
musicum, quod vulgo organa vocantur: hic nota hydraulica, vulgo or-
gel, et hydraules quod vulgo et apud indoctos organum vocat.

Officiales ab eruditis et latinis dicuntur ministri/ apparitores
et ipsorum magistratum, vnde Ulpi. fr. de penis. l. si quis forte. Sed
multa extant exempla que non tantum officialium suorum: nec sub se agentium;
vix suosque suos pena affecerint: Et Apule. li. i. metamorphose
leon. iuber officiali suum insuper pisces incidere ac pedibus suis tos-
tos obterrere. Indocti autem nominant officiali per ipso magistrum
eo qui in aliqua dignitate super ceteros est: sed male et.

Obandire est audiendo obsequium ab ob audire. Antiqui dicebant ob-
audire: quod autem nunc vulgo accipiunt obaudire pro non audire, vul-
go, vber hoc: et quibus bene ipsi videri ego enim nunc legi in hac signifi-

Procerza cera deducitur et significat plurimum (catone apud veteres,
et in longum productum, quasi ad similitudinem cere erectum, tento, strack
oder hoch, sicut hoc procer, ein krack vnd lang mesch. Eccontrario
humilis, tento, kurtz: vnd nider. Et non solum de animalibus: sed de ar-
boribus. Et id genus reb' dicuntur: de arboribus. Seneca epla. ca. i.

hydraules. i. organum

P

quod in magnis euenit moribus quorum peccitas minus apparet: loque
 in tucibus, ergo peccata arborum, hoberet bonum, sicut eccentrico humi-
 lis arbor, nideret bonum. **¶** Cūrg. in **Buco**. Humilesque miri, sic et
 de hoibus. **¶** Pōpo, mela d' in dea loquens: alij humiles paruicis: alij
 peccati et corpe ingētes: ubi obiter annotādū parui hoies, tento.
¶ Ilein menschē: sed ingētes, gros: sicut hic et p eod. **¶** **Sz**
 nea epla. **¶** I. ut vastulimoz edacissimoz qz aialiu auiditarem
¶ **Pincerna** vocabulū est trīualiu: et vulgus d' p (vincerem).
 eo possum? dicere vel pocillator, ut **Apule**. **¶** **Jou** suis pocilla-
 tor ille rusticus puer et. vel princeps vinarioz, ut habet in bibliis
 is: post hec sba peccauit princeps vinarioz regis egypti. **¶** **Ibi**
 dicit **Hiero**, ubi nos posuim? principē vinarioz in hebreo scri-
 ptū est masech: quē nos possum? more vulgi vocare pincernaz:
 nec vile putet officiu: cū apud reges barbaros vsqz hodie ma-
 xime dignitatē sit regi poculū porerisse, poetēqz de catamito et
¶ **Jone** scripturāt qz amasū suū huic officio manciparit, hec ille.
¶ **Vinar** tū ppie dicit qz vedit vinū, pincerna vo qz admittat.

¶ **Parascene**, **parascenes**, interpretat pparatio, est aut parascene
 dies: quē vulgo veneris appellat, tractū de p̄suetudine indeoz,
 quia ea die pparant victui necessaria p sabbato: quod si p̄tūose
 adeo colbāt: ut ne vite qdem necessaria parare vellent, p̄duat
 qz penultimā, ut dicit **Pōpi**. Et descendit ē nō p̄o. **¶** **Paras-**
¶ **scenazo** quod est pparatio: vnde et pparatio interpretat, ut diximus.
 neqz ex paro paras et scena cōponit ut hallucinant **Hugu**, **La-**
¶ **tholicon** et eorum socij.

¶ **Prostibulū** (ut dicit **Val**, in raudē), nō est quod lupanar: s;
 ipm scortūz meretricū, ut apud **Hiero**, frequēter iuenit, ait em
 p̄stibula regnū dei nō possidebūt. **¶** **Ide** lib. ij. cōtra **Ruff**, et que
 hodie vigo postea p̄stibulū sit. **¶** **Idez** tū **Hiero**, Ut alibi dixi
 etiā p̄stibulū p lupanari posuit. Et ego de hoc nihil possum af-
 firmare. **¶** **Scio** tamē apud **Noniū**, p̄stibulas accipi p scortis.
 Et item apud **Tertu**, qui dicit inter matronas et prostitulas
 nullum de habiū discrimine relictum est. **¶** **Lupanar** autem si-
 gnificet domū meretricis, a **lupa** quē meretricis dicitur, et sic lupā
 id est meretricis: trīuit **Romulū** et **romū**, ut testis est **Lui-**
¶ **us**, **Lactantius**, **Agustinus** et alij.

De littera P

Promercalia q̄dam existimāt. pprie dici/merces que p̄t̄ m̄
noxiſemunt̄: vt poſtea pluris ditrahunt, quaz rez negociaz
tores p̄ole nūcupant̄ media lōga, cento, viſt oder fürbeſter.

Peluis eſt vas aquariūſin quo varia pluunt: peluue autē
ſunt q̄bus pedes lauantur: vt malluue q̄bus manus

Paſſiones p̄ morbiſ animi, vel corpis, a recēdit̄ dicuntur,
p̄ſertimq̄ eccliaſticis ſcriptozib⁹, que grece dicunt̄ παθε, παθη
vñ et Augu. lib. ix. c. iiii. de ciui. de. De his animi morib⁹ q̄s
greci παθη. n̄ri autē q̄dam vt Licero p̄turbatiōes: q̄dam affe
ctiōes vel affectus: q̄dam vero ſicut Apu. de greco exp̄ſi, paſ
ſiones vocat̄ Et ita etiam vſurpat̄ Apu. de phia Platois man
q̄s in iuriā inordinatā paſſionē z egritudinē mentis eſſe ait: Et
Macro. paſſiones animi ſepe vtitur zc. vez alij ethnyci ſcrip
tores illi emuncti et terſi hac dictiōe abſtinet̄: p̄inde ac pax. pha
latina q̄s: q̄d z diuus Hiero. cōfirmat ſup zacharia p̄bete / dis
cens: poſſimus quattuor cornua q̄ regnauerūt vtra pplm̄ dei
et quattuor: παθε accipe: q̄ eruditi nō vrbū de verbo exp̄mētēs
κακοz λοολαλοz e loſ paſſiones: ſed p̄turbatiōes interpretant̄ zc.
nō Luuius, nō Quinti, nō Plī. nō Tel. nō q̄ſp̄iam et illa co
horre ſcriptoz claſſicoz: hoc vocabulum vſurpat̄: nō columen
eloquentiē Licero: ſed p̄ eo dicunt̄ p̄turbatiōes: vel affectus: vt
in eadē dictiōe vidimus: indocti etiā z barbari dicū paſſionoz,
paſſionariis, z paſſionatus: q̄d oīno barbarum eſt.

Petrus, petra male p̄ etymologiā latinā exponit̄: petra, qua
ſi pedetra: vt eſt apud indoctos, quia grecū nomē non parit̄
latinam etymologiā: vt dicit Serui. At petrus ſet petra, greca
ſunt nomina: et πετρο ſaxū valet. Item cephas nō eſt nomen
grecū vt indocti credūt: ſed hebreū vel potius ſyriacū: dicēte dī
uo Hiero. li. primo ſup gala. nō aliud ſignificat petra ſalind
cephas, ſed quā nos grece petrā: hanc hebrei z ſyri p̄pter linguā
inter ſe vicinā cephā nūcupant̄, nec petrus eſt nomen xp̄ium
principis ap̄loz: ſed ſymō, q̄d idē teſtatur Hiero. ex dño mul
ti ſortiti ſunt vocabula, ita et Symoni qui credebat in petram
chr̄ſtum: petri largitus eſt nomen.

Pot. ſimū dicendum eſt a potius nemo em̄iſi p̄ſcia, di
xit pot̄ſime qui tamē in hoc nō ſatis recipitur.

Puteus, teuto, significat cin brun. ex q̄ aliqua bibendā hau-
 rum, nō locus vbi p̄luit imūda aq̄. vt indocti vbiq̄ interpretan-
 tur, qd̄ ex idoneis auctorib⁹ nō obscure intelliges. Varro, fonta
nalia a fonte q̄ is dies ferie et ab eo cū infontes coronas iaci-
unt et pute⁹ coronāt. Licet. v. lib. de diuinatione. q̄ cū aquā vidit
 feret puteo haust⁹ terre motū dicit futur⁹. Et me⁹ ille Lactan-
 ti. lib. iij. ca. ccviij. democrit⁹ quasi in puteo quodam sic alior⁹ vt
 fundus sit null⁹ veritatē iacere demersam. Et cassiodor⁹ in psal-
 puteus dicit hiat⁹ patēs in terre finib⁹ excauat⁹ aquas p̄tines
 humanis vsib⁹ attributas. In de puteari⁹ quo vocabulo Pli-
nus vtū est qui puteos fundit, teuto, brunne graber.

Passum, dicit id generosissimū vinū, qd̄ vulgo et non latine
 neoterico dicit maluatū vel malmaticū, vocabulari⁹ rerū in-
 doctissime dicit, malfesia, vel malfeserū. Audiui hoc vinum ab
 boie docto ⁊ in pensitandis scriptis in primis callido dicit vi-
num creteum, eo q̄ ex creta allatum esset.

Pansa est reches alicui⁹ relacci⁹ in epigono. Et nob̄ dat pau-
 la loquendi. Luci. li. i. hec vbi dicta dedit paulā facit ore loquēdi.
 In de nri formāt vbi paulare qd̄ nescio an elegāter dicat⁹ ⁊ nec
 ne ego em̄ nōdū legi apd̄ aliquē ethnicū ⁊ ecclīasticos q̄sdam.

Prelat⁹ prior p̄posit⁹ priorat⁹. vide in dictione antistites.

Phytonissas Aug⁹ in lib. de natu. demonū. vt habet. ccvi.
 q. v. vocat mulieres incātrixes, q̄s teuto, ynholdē. vel heren.
 vocam⁹. a phytonio appolline q̄ is auctor fuerit diuinādi. Sꝫ
 ego mag⁹ p̄ba ⁊ vsitata dictione p̄hebades dicerēt id est fatiloq̄s:
 nō incātrixes; phytonyssas em̄ apd̄ p̄sicos nunq̄ legi. Vero
 aut̄ vocabulo dicunt sage eo q̄ sat⁹ agāt vt dicit acro grāmatis
 cus. vt i carminib⁹ Horā. Que saga q̄s te solvere thessal⁹ ma-
gus venenit. Apu. Sage mulieres ora mortuor⁹ passim demor-

Prefectus vrbis vel pagi latine dicit⁹, qui a barba sitant-
 ris scilicet dicitur vel aduocatus;

Pomeriū Titus lūi⁹ in q̄ p̄fesse locū ad muros intra ⁊ extra si
 q̄ edificare nō licet, q̄si post moenia: teuto, zwingelhoff. nō vt i-
 docti dicit apfelgart. Sꝫ pomariū ēr loc⁹ p̄s⁹ pomis. Horā.
 ⁊ vda. mollib⁹ pomaria rimis. tñ in arte dicit pomata dicunt lo-
 ca: vbi poma nascunt⁹: vt oliueta. pomaria aut̄ vbi seruant⁹: vt

De littera P

poenaria. In quibus dictionibus erravit grecista: ut suo loco dicit.
Pugio est breue telum lateri adherens, a pugnando, vel ut alij volunt
a pugnando dicitur, meo iudicio apud barbaros et vulgares vocatur.
Preco a pcedendo quod ad res emendas homines cogit. *(trusile)*
bat: et auctione indicabat et audientiam, teuto, wein vtz rießter oder
andere ding. Sic et pco pbi dicitur dicitur quod vulgo p'dicator dicitur.
Publicani sunt (ut dicitur Ulpia ff. de publica et vectigal) quod pub
lico fruuntur: nam id nomen habent siue fisco vectigal pendant: vel
etiam tributum psequuntur: et omnes qui quod a fisco pducunt recte appellantur
publicani. hec ille Teutonice zoller, oder die et was vō einer ge
mein beltonit, vulgo autem et non latine satis dicitur vocant. Accur
sius, quem etiam indocta plebecula/auctore sequitur, meras nugas
blacit dicens in eo titulo quod super publicanis quasi publice peccantes: ut
in euangelio. Sed non est verum: sunt enim et honesti et pbi viri in hoc ge
nere. Cicero enim in oratione pro popilio. nam et publicani (quidam) honesti
et honestissimi et honoratissimi suas rationes et copias in illa punit
cia pulerunt, quod ipsoz pro serres et fortune cure vobis esse debet. *(Ve*
ctigal etiam vulgo et non satis latine dicitur vocatur: nec ita quibus ho
die legulei viuunt, latine dicitur. Babella, collecta, extimū, peda
gū, nec credo repiri apud iuriscōsultos illos latinos et exultos.
Proficio, fructum quasi profectum facio. Laue autem barbare loquuntur
paganis sacerdotibus, proficiat vobis: quod vitium etiam semi-docti gram
matistę aia duertere deberent: hic sit pbi personale sine suppositio
tū in tertia persona, non intelligat: sed expresse debeat poni suppo
sitū, dicitur autem si vult, proficite, vel proficiat, doctiores autem dicitur bo
na salus: bona vita: vel pax vobis: ponite hic autem oculos quod qui
dā ignarus sacerdos derisus sit a docto scholastico his carnibus.

proficite proficiat.

Villanus sacerdos

Proficiat domino super alta scola artificato.

Scholasticus

Tu loqueris nec ramanum pagane sacerdos?

Bona sapientia minimum nescio quid loqueris.

Sacerdos

Cum nimis loculus facit me cunctis bene doctus.

Scholasticus

Dramaticamque rotas faceras et mille figuris.

Rhetoricus color est proficiat domino

Sacerdos

Propter bonum Rhythmū debes confundere totum

Scolasticis

Sis ergo ignarus cum nūmis omne per eum.

Ipsae bonas artes prefero diuitijs.

Pesio dicitur a pedendo quod datur per usum alicuius rei, ut agri, aut domus, et teuto zins. **U**lpia, ff. de migratio. l. i. h. interdictum ponit inquilino quod soluta pensione vult migrare et post: si pensio non dum debeat, tur et. vñ pedo is, zins gebē. Ergo barbare loquitur quod dicunt desisti census domus: deberet enim dicere, pensione. vñ **L**ice, eplarij. lib. vi. ad lepiat: dolobelle procuratoribus erigā primā pensione. **P**ensionarij autem quod nonnulli vtuntur barbaraz est, vt i reudensem testatur **G**alla. **C**ensus igitur non est pensio nisi apud indoctos. **S**ed aut quod quod fortunaz quis habet, census est: vt **teuto**, mein gurt vñ mei verinugē. **P**li. iunior in eplis: quod vel in primis census hominum spectados arbitrat. **E**t **Q**uintilia, in declamatiōibus **A**bierē census meus et. aut id quod principi per capita soluit. **L**uca. i. in. **T**ūc dicitur imo eruitur templo multis non tactus ab animis Romani census populi.

Peripateticus quod significat vñ vicit, quare in dictione **A**ristoteles

Patrius et paternus quod differat, quare in dictione **V**erna.

Portentus, non portētus, dicuntur, vide in dictione **M**ostrosus.

Pumilio, vel pumilus. **I**te pigmeus, in dictione **M**anus vide.

Pellio onis, latini dicitur et visitari, quod pellifer: vide in dictione **V**ies tozde. v. **E**t pellipari, teuto, led ergerber, non est vocabulum est ore doctor: sed barbaro: sed coriar, Latinum vocabulum est h. f. catu: **H**ieronymus. **R**uffi. quasi si fullo et coriar, moneat pigmentariū: vt nari

Phiala per Latinum non si bus obturat, tabnas suas pretereat, significat vitrum vas tñ, teuto, angster, vt plebeia grammatistarum turba vbiq; p. clamat. **S**ed vt **J**uli pollux auctor est, vasa queque vini aut aqua phiale dici pñt. vñ marcial. quod labor in phiala docti myos an ne myrōis: et **J**une. saty. v. phialas aurea vasa vocat dices, **Q**uero tenet phialas tibi non committit aux: h. est aurea vasa. sic etiam **P**opoz iuris consultus. ff. de au. et ar. **L**edat igitur gemme phialis vel lancibus, incluse auro argenteque.

De littera P

Precise in doctū Vulg' accipit p totalr vel oimoda filitudē
nervi tu paise scribiat et ego, teuto, glych. Sz paise significat i
pfectez in cōpletez resecatiya p scindēdo qd optie. Lice, ostēdit
in. ij. de natura deoz dices, sed id paise dz, vt si qd dicat atbenis
ensū rēpu, pfitio regi, desit illō ariopagū sicum dicimz, puidē
tā mundū administrari deesse arbitroz deoz.

Paropsi s παροψις legendū est in euangelio passiōis christi:
nō parapsis, idis, z significat obsonioz repositoriū. Marcia
lis cū portat gaudēs ancilla paropside rubra halebē.

Patria qd signonū est cuiusqz natale solū, patriare autē z repa
nare vocabula rustica, z nō digna doctis viris. Silr patriota
vel cōpatriota barbara vocabula sūt. Sed vernacul' vel gen
tilis: vide in dictione verna. Et in dictione gentiles.

Paraclet' dicendū est p elongā in penul, syllaba: nō pact' i
penul, breui i, sic pferūt in doctuz significat paclet' hortator: vl'
psolator: itaqz pollice iesus discipulis suis misituz se pacletuz
spm, hoc est ad hortatorē siue depeatorē: hoc est ad uocatum, vt
vulgo interpret. siue etiā psolatorē, idē qd affirmat Hiero. i p
logo in Jobele dices παράκλησις i. psolatio. pact' signifi
cat infame z malū, qd in christū est impiū dicere significat. Itaz
παρά para in hac cōpositiōe pter, vel diminutiōe z κλυτος i. fa
ma, sed pacletus descendit a pbo παράκλητος pacalo qd z rogo
significat z hortoz apd pricos, apd iuniores pō grecos/ etiā pro
ce soloz repit, ab h aut verbo παράκλητος paracletoz descendit, z pa
racler z q in foro ac iudicij a nrīs depeatores vocant, hi apd
grecos nō iant παράκλητορος: de quib' reb' pleni' legas i ep'
Ist' Philēphi. Et apd Joāne Crastonū i greco vocabulario.

Paganus in dictione gētilis vide.

Primati aduerbialr dicēdū ē vl' puato, nō puate qd n̄ repit.

Processiōes sacerdotū zc, nō bā vide in dictione supplico.

Pituita latine dīqz flugmā grece vel est morb' ex catharro
pueniēte de q' Ualla sic dicit, Ego puto pituitā latine idē eē qd
catarr' grece, hoc est quēlibet humore redundante qd ex ore nari
busqz fluit: vel etiā si nō flueret: etiā nō redūdaret, qd intelligit
Cicero. i. lib. Tuscula. cū inq' tñā sanguinē bilē pituitā, ossa nec
uos/venas pēm deniqz mēbroz z totius cor' pis figuram.

Domū generale nomē est oīm fructuū q̄ ex arborib⁹ esui ap-
ta pueniūt: Itē z malū nomē generale est si credim⁹ Macro. in
i. laturū q̄ sic in q̄tū sunt de agr. cultura script. res q̄ nucez z ma-
la hediuidunt: vt nucez dicatōne pomū qd̄ foris duro tegat̄
et intus habet qd̄ esui est. Malū vero qd̄ foris habeat quod ē
esui z durū intus includat.

Partificare q̄ interdū sacri canones vtunt verbū est. sordidū.

Perogatiua dicitur a barbare p̄minētia dicitur.

Pregnās latine dicitur: **impregnās impregnata** barbare z nō
latine. vt Hiero. sup̄ esaiā dicit. de babilonijz q̄ paruulis non
pepererint. z suis eos iaculis vulnerarit. nec p̄gnatib⁹ sint misē-
rati. Ulpia. ff. de his q̄ no. infra. notā t̄ q̄ p̄ calūniā vētr̄z noie ī
possessione missa est: sō se asseuerat p̄gnante. Et paulus eodem.
cū nō p̄gnans esset: vel ex alio p̄cepisset: z sepe. ff. de liber. agno.
Et in re manifesta nō opus est plura allegare.

Paroetia cū de dypthōgo in scōa syllaba. cōpoit̄ ex para p̄po-
sitiōe quod iuxta significat̄. etiā qd̄ est dom⁹ z dicitur **incolatus**: et
p̄grinatio: vt dicit diu⁹ Hiero. vbi. s. domus p̄tigue sunt. ido-
ci aut̄ dicitur **parrochianus** z **parrochia** maleat **parochus** z **pa-
rochia** etiam bene dicuntur: vt alibi notauim⁹.

Propinare est p̄guntato vino leuiter poculū alteri offerre.

Sed ita vtunt̄: vt p̄pinare. sit cibū potūq̄ extra ordinariū volu-
ptatis gr̄a cū amicis sumere qd̄ vulgo **cōpotare** z **cōb: bere** dicitur.
Indocti aut̄ hoc vocāt̄ **zechare**. gothico vocabulo. male
ergo nri dicit̄: vbi p̄pinat bonū vinū. i. vedit̄. Itē **pinā** vocant
ad donationē vel aliqd̄ mun⁹: cū **pinā** sit locus publicus iuxta
thermas z balnea publica: vbi post lauacrū a fame z siti refici
mur: quōs **Ualla** dixerit **pinā** nō dicitur: sed **popina** z **ppinare**. **popinare**.

Propina

Poeta nō a boio is ire deriuat̄: vt indocti dicit̄: sed a verbo
gr̄co. **poieo** qd̄ est facio deducit̄: vñ **poeta** latine valet factor.
poetria vero mediā breui. nō est ipm̄ poemā: vel poesis: vñ **Te-
rentianus**. dicitur hec eadē p̄clara poetria sapho: vt indocti cre-
dunt: sed mulier p̄cesos perita z edocta: licet **Acron**. n. sermo
nūm **Horatij** dixerit. hanc poetriē infantiā leuiore nomine ap-
pello: more vulgi locutus.

Precordialis. z precordialissimus. z cordialis. ego nō legi nisi

Delittera

apud barbaros.

Prebenda neutri generis in plurali legi apud idoneos scriptores, non prebendas foemini generis: ut nostri dicunt. *Zu. ge. lib. ciii.* loquens de vetitio basso, post cum adoleuisset vitium sibi egre quod fuisse etiam sordide inuenisse comparatis mulis et vehiculis magistratibus qui puantias sortiti foret prebenda publice condurisse erat enim copiarum quibus erat preceptum ut prebenda: hoc est sal et ligna, legatis publice missis preberent: hic poteris videre quae sunt prebenda, et quid proprie significant.

Predicare est ut ita dicitur proclamare et publice dicere vel extollere, tanto, ut scholien vnde videtur et mit wort. Et hoc dicit Dionysius in eunuchis predicam, ut res sunt laudam, id est extollim, vel predicamus voce laudam, argumetis. *Ubi Licero de oratoribus lib. ii.* Semp is fui qui de te oratore sic predicare. *Plancus ad Licero.* Te predicatorum meritorum esse volui, cicero per aulo licinio archita, ipsi illi philosophi in his libellis quos de cotannenda gloria scripserunt, in eo ipso in quo predicatione nobilitatem despicunt, predicari de se ac notari volunt. Et *Pli. x. celi* poppeio saturnino vero qui benefacta sua verbis adornata non ideo predicare, quae fecerint: sed ut predicaret fecisse credunt. *Oacro, in saturna.* inter fueris ne ei sermoni qua predicare in primis quae apud oibus maximis ornare laudibus diceris. Et *Actan.* propheta vnum deum predicat vnum loquitur: et inde venit predicatorum que est proclamatio. *Predicare* etiam licet raro dicitur in malum esse et diuulgare, ut *Aufonius ad gratianum cesarem:* superiora continentiam diues *Seneca* nec tamen consul arguetur rectius quam predicabitur non erudisse indolem *neronis:* Sed amasse scintiam. *In docti autem quibus cum elegantioris linguae nullum est contubernium, accipiunt predicare, ut significet facere sermonem ad populum christianum quae concio vocat: ut in ea dictione videbimus, cum dicat Phil el, in eplis, quae vos vulgo appellatis predicatione est homilia et collocutio quaedam rex preceptorumque diuinorum ad populum: sermo igitur ille significat homilia graeca dictione: ut suo loco vidimus, non predicatio. *Predicatio* enim et laus utriusque vnum significat: ut dicit *Hiero.* in eplis: *Ite concionatores* vocant hi qui apud nostros predicatorum dicuntur: ut in dictione et concio videbimus: dicit*

enim Sympontyn? pontifex homo impēse: vt mea fert opinio:
 vocatis cōcionātes: quos vulgo p̄dicatores dicerent.

Parsij pluralis numeri tantum, vel parrhisij, vt apud non
 penitendos nuper quosdam neotericos reperi scribitur, signis
 ficat: et ciuitates: et ciues oppidanos: sicut et delphi pro oppido
 et oppidanis ponitur, similiter leontini: rubi. gabij Turij arpi
 argi: puteoli: philippi: hirpini: et multa alia, male igitur quidam
 dicunt, ex parisijs, sed ex parrhisijs: vt iulius cesar in Lutetia
 parisijs scripsit, de quibus rebus vide cōmentariū nostrum
 in Caroli epistolā.

*Studuit parrhisijs
 petijt parrhisios
 Degit vita parrhisijs*

Persona et catus bassus scriptum reliquit Teste gellio a p̄
 sonando dicitur, vulgo schemich, quaz vulgares laruā vocāt:
 nam caput inquit ille: et os cooperimēto p̄sonę tectum vndiq;
 vnaq; tñ vocis emittendę via peruū: quoniā non vaga: neq;
 diffusa est in vnū tantū modo exitū collectā coactā vocem et ma
 gis claros canoroꝝq; sonitus facit. Et sic histriones in scena p̄so
 nas accipiūt: cū aut seruū agunt: aut ancillā: aut matronā: aut
 leonē: aut parasitum: et mille h̄mōi. Suetoni⁹ de nerone, can
 tant tragedias personatus herosū deoꝝq;. et Seneca episto
 la. l. c. dicitur personata felicitas, id est ymbrata: que similitudi
 nem habeat felicitatis. Et persona in hominē significat quali
 tatem qua alius ab alio differt: vel in animo: vel in corpore: vt
 in extra positis. Oli, iunior, plurimum inter est quid esse tribu
 natum putes personam tibi imponas que sapienti viro aptanda
 est et. Laue autem dicas: vt personā pro homine accipias, bar
 bari enim sic loquuntur. Tres persone fuerunt in domo no
 stra: vel quot personas habisti in prandio: cum deberent dicere
 tres homines: vel quot homines et.

Pythagoreus penultimam producit contra Vulgi consue
 tudinem. Perlius, meonides quintus pauone ex pythagoreoꝝ
 differunt autem pythagorei: pythagorici: pythagoriste. **Pytha
 gorici** enim sunt pythagoreꝝ discipuli, **pythagorici** pythagoreoꝝ
 rum discipuli, **pythagoriste** vero dicuntur illi qui pythagoreaz
 sectam: et opinionem sunt secuti, vel melius qui vitam pytha
 goꝝ sequuntur.

Delittera P

Periorare et meliorare, verba sunt quibus nemo latinus vti de receptis loquor. *Deteriora?*

Præferre. vna dictio

Preferre dicitur *Vallēs* est dicto factoque et ipsa statim fronte quæ opinionone de aliquo re aut hoie habeas præterit; declinat sic: p me fero, p te fers, p sefert; et plr pferunt, nõ vitra apõ idoneos reple, et p oēs modos; et tēpora declinat. Idē dico quo ad significatio nem; et vt reor; declinationē de his: p me duco, p te ducis, p se ducit. Item pre me gero, pre te geris, pre se gerit, et c.

Perorationē quādam cumuli, alij dclutionē vocāt; in quæ re; repetitio sumatim fit, quæ grecor; anacephaleo sis latine dici pot; vt Augu. interpretatur; recapitulatio. Et recapitulare; quæ vti *Ides rony*. in trāslatiōe eplæ pauli ad ephesios; et recapitulatio; qua Augu; sūt sba; Trium; et de quædiane s mocinatōis fece assupta.

Pedica nõ significat digitū pedis, teuto. zeeb. vt indocti dicunt; sed vincula pedū; sicut manice vincula manū. Virgi. Et gruibus pedicas et retia fieri cernis.

Presto sum, vel scōm poetas, psto adsum; nec alteri sbo adūgit; et quod significet docet te *vallēs*; quæ etiā inter cetera dicit; presto sum; vt in vltia significatiōe accipi solet; p eo quod nūc dicim; cōpareo; vt ad hāc horā psto sis. i. cōpareas. At *Lauretī*. quod nūc dicim; cōpareas; nõ est oino sine auctore *Juli* frontinus lib. i. Inde quæ nõ ex cā culpe videbant accersiti cōparuerunt; et *Lactā*. lib. v. ca. iij. *Lū Domiti*; eū punire vellet. repete in iudicio nõ cōparuit; et *Seneca* in plogo de clama. sed sepe quod quæri nõ cōparuit aliud agenti psto fuit. *Latinius* tamen meo iudicio presto fuerunt vlt presto fuit.

Promotiōes nr̄i dicunt; elegatiores vocāt cōmēdatiōes; nec tñ p mū sine auctoritate. *Plī* eplā ad cornutiū, postea p motus ad ampliffias pcuratiōes nlla occasiōe corrup; *Seneca* eplā ci. ex tenui pncipio seipe pmouerat. *Claudia* Ex pbzare soles nec quos pmouer; alte. *Veget*; lib. ij. de re mili. vt ex pūna cohorte ad gradū quēpiā pmot; Et *Apu*. quæ nihil etiā tñc i suos amores ceter; art; lib; pmoueret. h tñ pmouere aliōs fecat; quæ apõ nõ;

Pado facit in supino, passum; nõ pansum; vt testat. *(Stros. Serui*. in j. ene. et *Bel*. lib. viij. ca. xv. Et vt idem *Belli*. tradit; ex passum nõ expansum; et manibus passis nõ pansis; item *yclis*

passis non panis; qđ significat diductis atq; distinctis: hec ille Plau. in milite glioso, dispellis manibus patibulum cu habe bis p̄is passis dicit: Inde in tertuliano, oppalum velū pperā legiur p̄ expasso, z expanfos vngule fodiāt p̄ expassos: q; si ar̄ cheypus haberet nō dubito qn̄ expassos, z oppassum, legeret. Et indocti omnia cōtaminant sua barbarie.

Prouisor oris p̄ eo q̄ p̄uideat mḡm̄ in scholia vel aliū quē p̄iam in alio; nunq; potui iuenire apud idoneos latinos: s; talis latine z eleganter d̄r vel vicari⁹ vel adiutor quo vtit̄ Quintili. li. ii. dicens: sed magis p̄ adiutores docet oratores quia; nō vident̄ tempa suffectura zc. quos greci hypodidactolos vocat.

υποδιδασκωλος

Prañinus media breui color est, quē vulgo viridē vocāt, nec tamē sine auctore viridi em̄ colore vtit̄ Bel. lib. ii. c. xxvi. Item Qui. Et niger a viridi tur̄ amatur aue. June. saty. ij. percutit euentū viridis q̄ colligo p̄ani: Et pli. in eplis et ali.

Punire, z mulctare dicim⁹ latine, penare z penalifare barbare; gortthices, sed differunt, mulcta, z pena: vt tradit Ulpia. ff. d̄ verbo sic, pena nomē generale est; z omnium delictorū cobertio: mulcta sp̄alis peccati, cui⁹ aia aduersio hodie pecuniaria ē: at mulctare etiā dicim⁹ q̄ ad vitā. Actan. li. ij. ca. iij. q̄ eam sententiā exceperat morte mulctatus est: z Florus. li. primo suspectū rege dñationis p̄nti morte mulctauit: z Solim⁹ et velut fatere ē reatū penitentiā suā morte mulctauit, et ali; etiā: de mulcta plura leges apud Bel. lib. iij. in p̄logo, et Clarronem de lingua latina ad Liceronem.

Prosapia (Quinti. in. vii. libro) verbū ait esse nimis oblit̄ratū, quo tamen vtit̄ Suetonius Apuleget iustū, quod ego meminī: z ipse idem Quintilian⁹ d̄r p̄genēs: et vt dicit̄ Ocellus longitudo generis, dicta a p̄supādo aut p̄sperendo: qđ cum latina dictio sit: vt ex deriuatōe cognoscit̄, penultima breuis est: cōtra Vulgi p̄nunciatōem; q; vocalis ante vocalē i his corripitur: hec etiā a nostris parentela d̄r, vix multū vsitate ap̄d veteres, ego solū apud iulii capitolinū legi.

Peribermēnas περὶ βερμηνίας, liber est Aristotelis i dialectica, de interpretatōe, cōponit̄ em̄ a peri qđ ē docet bermēnas

Deliteria 10

genitio, id est interpretatione, greci enim carerent ablatino dicendum est, liber per hermenias, penultima longa, quoniam per ei diphthongon, non per hermeniarum; ut in docti faciunt. Item deca dum et non deca darum etc.

Possibile et impossibile, quidam respiciunt tanquam non latina: quod ego non plane assentior: audiui autem a quodam doctore Quintilianum primum usurpasse haec ipse oratores tamen rarissime ea habuisse in usu: admittere nam oratores dicunt, potest fieri, impossibile non potest fieri, impossibile. Eadem tamen vocabula propter alios idoneos reus ecclesiasticorum scriptores, eloquentissimus, et a nobis christi annus Licero appellatus, ille meus Lactantius in usu habet: dicit enim lib. i. ca. viii, dubitet ergo aliquis, san quicquam difficile: aut impossibile sit deo, qui tanta excogitavit. Iusti, lib. ii, ut herculi rex quasi impossibile imponerit. Macro, lib. v, satur. quod cum haec tria ex equo impossibilia putent. Et Uege, de re mili. sepe vult. Atque verum fatear, apud eloquentissimos nunquam legi.

Pretorium significat tabernaculum ducis, quod alio nomine, ut docet Quintilianus, lib. viii, de perspicuitate dicitur angustale, veteres enim omnem magistratum, cui pareret exercitus, praetorem appellauerunt: ut scribit Alco, unde porta praetoria in castris nominatur: Et navis praetoria et praefectus praetorio. Iusti, lib. ii, Et sex ceteri viri castra contingentium milium irrumpunt: stat inquam regis praetorium petunt etc. Item praetorium dicitur edificium magnificentum in rusticis praediis et urbanae ville: ut docet Palladius in rusticis consulti de frui, praedicti, aut licere aliter tollere et officere praetorio vicis.

Pincipalis, principalis, principalissimus, non sunt teresa, et satis latina vocabula, si credimus? Georgio merule in galeotus ira dicitur: nam apud quem principalior et principalis legisti, nisi forsitan germaniae et panoniae gentis familiariter vocem romanam putas, sti, at Vallia viderit, qui his vult, lib. i. ca. xv: ex quibus dubitari forsitan possent, principalis, latine dicitur: et satis teresa: sed latine dicitur Plinius in, xii, principalia ergo in illa thue et myrtha. Quia, ti, in, ix, Est igitur tropus sermo a naturali et principali significatione translatus. Lactantius potest esse de principalis quod alius ortu suum debet, Et Hel, in, ii, Et in, xii, Ulpi, ff, de in iur, et famo, li, Et alij iuris consulti, et Tertullianus, et haec apud Luce, non dum iueni. Principes autem est generis communis: principilla autem latinum non est, sed

officium impedit: Quid est officium

barbari & goticū in femioſpter ceteros poſuit / Corne, tacit? lib;
p.ij. p.iii. honeſte opere allequi q̄s corruppe cubicta principi
foeminar. nōne & Auguſtin? videt in ſua grāmatica dicteſſe
generis cōmunis.

Phyſis prima ſyllaba cū y græco, ſi latine naturaz oīa eius
cōpoſita cū y græco ſcribi debet, vt phyſica, phyſiologia ꝛc. & **phi**
ſicis (teſte Licerone de natura deoz), i. naturalis; Et **phyſio**
logia (eo dē teſte), i. nature rō. phyſionomia autē ad verbū dicit
nature regular; teſte gellio, id nomē ſignificat mores naturaſq;
hoīm cōiectatiōe quadāſde oris & vultus ingenioſdeq; ton? cor
poris habituſſcitarū; Nota autē, q̄ phyſis primā corripit, vnde
Alexander nequā; vel ſt alij dicū; Marcialis coquus; Corripit
natura phyſici curſuſq; rotatu, ſup hoc dic Paul? pōpili? mar
cialis coqu? pductā breuiat hoc verſu p̄dicōſin dictōe phyſis;
vt idē dicit hēd hūctū legi coquis; At bonē pōpili etiā phyſis
apud alios corripit; vnde Sybillaz vt allegat eā Lactan, meus
lib. ij. cap. xij. αὐτὸς εἰς φῶγιν πάντων γένεσθι βίο τοιο Et græ
cum hęc ſtichon neſcio cū? ſed tamē egregiūz catholicon αἰὼν
πατρὸς φ. πα. ὁλοχός χρορός εἰλερ αὐετ. ἴφ. οὐρεῖα καὶ μορ
φῆ. καὶ φνσ? ρηλεῖ vxi. **ph** ſic interpretat, eū oīa rapit & ſurtiū
tēpus; noīa & faciēz naturā & fortunāſq; prudēt? cōtra ſymachū,
nē nos o miferi phyſicoz dogmata fallat. Et phocyllides i ſuo
nuthetico ἡμῶν ἄλλο ἑὸν ὄσ φυσεὸς εἰς κῦρην ἀεὶς μὲν ἴννε;
nō etiam corripit in aureis carminibus pythagore.

Quatuor p duplex t ſcribendū eſt; triū ſyllabaz eſt, **Clirg**;
r. eni. quatuor; hic iunenes totidē quos educat xphē? noſtri
autem male dicunt; quatuor, duabus ſyllabis.

Queſtores a querenda pecunia publica, maleficiſq; inda;
gandis queſtores dicti; Horum autem triplex eſt genus; et qui
publico erario et ſumptibus publicis preerāt, tento, ſeckelmei;
ſter, ader ſylberhammer; & hos vulgi et indocti **camerarios**;
Camelencos burſatores vel imbūſatores dicunt; ſunt & que
ſtores qui maleficiſq; dandifq; iudicis preſunt; qui et queſto
res parricidū dicebantur; Unde Pompo, ff. de origine iuris; &
q̄ vt dixim? d capite ciuis romāi iuſſu ppli ro. ſi erat pamiſſū
lege pſul? ius dicere; p̄terea q̄ſtores p̄ſtinebāt a ppli, q̄ capi

Q